

7676

b. Jona - internowanego - więźnia - Głagiernia - Polak w Z.S.S.R.

REFERAT HISTORYCZNY

1/ Dane osobiste: /imie, nazwisko, stopień, wiek, stan cywilny/

Podczasz, Marian Bocek, sierż. pchor., lat 29, aplikant sądowy, kawaler 7676

2/ Data i okoliczności zaareztowania: 20. IX. 1939 r. w Kozarach we Włodzimieniu

3/ Nazwa obozu /więzienia - miejsca przynajmniej jednej roboty: (1 mies) (6 mies) Siotkino, Rozietsk, Pauliszew Bor (ok. 1 mies) i Griazowiec (ok. 14 mies.)

4/ Opis obozu, więzienia i tp. /teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena/

I. Rozietsk: obóz w dość uzłym terenie, budynki murowane i drewniane - w sądach 3 kondygnacje przy cz. o szerokościach wewnętrznych od 200-300 metrów. Osoby wypadają do 2 m² powierzchni. Higiena: mimo łóżek pranie wszystkich było równym. W przyrządach kuchennych.

II. Griazowiec: teren i budynki starego kwateronu - przez środek przepływała rzeka. Teren częściowo zaśnieżony, warunki mieszkaniowe: w tym oficerowie i szeregowcy mieszkali w budynkach murowanych na przyczekach - w sądach. Oficerowie w pokojach drewnianych - małe pokoiki i łóżka. Osobne jedalnie i kuchnie. Ogólnie warunki mieszkaniowe były znacznie gorsze niż w obozie przyjezdnych oficerów internowanych. Higiena: co 10 dni kąpiel, co tydzień kłusowa kielasa. Również pranie umiarkowane.

5/ Skład jenców, więźniów, zesłańców /narodowość, kategoria przestępstwa, poziom umysłowy i moralny, wojenne stosunki etc./

Rozietsk: ogólnie liczebność ok. 3500 w tym ok. 80% oficerów i taki mniej więcej % Polaków. Tracie wojny jęńcy wojenni - częściowo z 2 obozów tego rodzaju się od marca 1940 wywiezionie w niemieckich kierunkach w przyczekach od 100 do 300 ludzi. 2 grupy po ok. 100 jeńców przewieziono w wagonach naziemnych do Pauliszew Bor, a następnie do Griazowca. II. Griazowiec: ok. 350 jeńców z poprzednich obozów: Koneck, Starobelsk, Wiatkow. Narodowość: poza Polakami ok. 50 osób to 12 Niemców, 40 Żydów, 20 Białorusinów i Ukraińców. Przewieziono inteligencję /200 oficerów 74 podchorążych, szereg szeregowych, policja, cywilni i rezerwa z Polakami. W tym czasie w obozie: 12 cywilnych zamieszkałych w grupach - polskiej, niemieckiej i prokomunistycznej. Jedynie szereg szeregowych byłby 20 osób do wybuchu wojny niemiecko-rosyjskiej. W obozie były "kuchnie" liczą ok. 60 osobników rezerwy, których nie było. Liczebność oficerów /Żydów, Polaków i szereg szeregowych. / ok. 10 podchorążych, szeregowych, cywilni. Stanowiły między innymi były do tego stopnia, które nie dołączyły do kwateronów. Wp. ze policji 24 żołnierzy podchorążych kilku podchorążych w obozie. Stanowiły między innymi były 5. ser. demie. Holenderski i polski wojskowy baronowie nie stopnie, co nie oficerów dyscypliny wojennej i podobnie nie dla szeregowych szeregowych i kwateron. W tym czasie w obozie były 12 cywilnych nie bez wyjątku. W tym czasie w obozie 20 Niemców i Polaków - kwateron, wyprzedzili walczy gen. 40 osobników i obozowego wypr. 20 osobników.

6/ Życie w obozie, więzieniu i tp. /przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, nagrody, wynagrodzenie, wyżywienie, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne etc./

Przebieg dnia normalny. rano poludnie i, pranie. Śniadanie (zupa). 4 godziny pracy przed południem /praca praca w fabryce rezerwa-otworze dla otworzeń potrzeb f.u.p. kuchnia, pielonię, remonty kwateronów, rezerwa, szereg szeregowych, kwateron i tp. - co wynagrodzeniem dziennym w naturalnych wartościach (ruble) obiad (zupa i kawa) Po południu 4 godz. pracy. Po kwateronach możliwe były wyprawy: wyprawy kwateron i gazet z biblioteki, kwateron, kwateron, kwateron i kwateron. - Wyprawy kwateron. Kwateron

stale przez bolszewików unieważniam /non obce ciemy nie jchimis misiom -
michami ogledowim i jakly jchis obce doinadnaly, to co unienic proni
zichoty inqeliji z illosny.)

7676

0505

7/ Stosunki władz NKWD do Polaków /sposob badania, tortury, kary, propaganda
komunistyczna, informacje o Polsce etc./ Gniewoń:

Stosunek władz NKWD do Polaków był dwojgi tolerancyjny - umieli nie ob-
drzejmie miechiel i oniet, nawet misine byli obkrochic jniete uwodone
oile program zostet zetrudnony przez unielnibe drom. Zmolili nie
kilka wmpł koncertów, kilkakrotnie uykbedów i nie t. zw. Uniwersytet Gnie-
woński. Ze uwadkami obkrochów i uinonów wchodno-literackich /unqchaupt
proni ufkamie przez kempone podkhorzycy / ha zmolenie trodidi w orenis
Dadanie /t. zw. „Dziwny“ / zalliny ni /oile mi uadlowis / bei quipolupl
nyhou. Propaganda komunistyczna stale była porenoue ne wnelbie
kwalitve spochy. Informacji o Polsce - teudencijne.

8/ Pomoc lekarska, szpitale, smiertelność /wyliczenie naguliska zmarłych/ Gniewoń:

Pomocy lekarskiej udzielali nam lekome. Pomoc o uniej oboupli ho-
wmpł chorobach upsterzejse. Fualiji nawet szpital pod kieroim dno-
owresnego putk. koreckigo. Byto kilka upedkłów jwixi. Pomu jtan
ze umotyck jichymie uowidko pchor. Meyzy.

9/ Czy i jaka była łączność z Krajem i rodziną? drogą korespondencji. Prani
mocy otrzymywali listy i mogli na nie odpowiedoc. Dochodily nawet poczki!

10/ Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do Amacji: w dniu 25. VII. 41
opinotem ni do no li de ostypysiepl do 4. P. Z Gniewowa uykchalisimy diue
2. IX. 41 polskim transportem, który przyjechot w dniu 9. IX. 1941 do Tockoje.
Tam zostalisimy wielmi w seregi 4. P.

M. II
d.p. dnia 1943 r.
mgr. Dorel Todeum
mim. pchor.